

SLOVENE

Štev. 281. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v petek, 9. decembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročila, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petstvar (dolžina
75 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrat
36 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona št. 188.

Parlament v odseku.

Dunaj, 7. dec.

Vsa pozornost se obrača na proračunski odsek, kjer se že dva dni vrši veljavna razprava o vladni predlogi glede državnih podpor. Stvar sama na sebi je tako malenkostna, rekel bi nedolžna, da je še vedno šla gladko in brez ovir skozi odsek, poslansko in gosposko zbornico.

Nihče se ni protivil kreditu za državne podpore vsled uim, tudi danes se nihče ne protivi posojilu v znesku 15 in pol milijona, ki ga vlada zahteva za državne podpore. Toda vlada zahteva, kakor sem že opetovano pojasnil, skupaj 69 milijonov novega posojila. In od tega bi za svoje blagajne porabila 53 in pol milijona. S tem si je vlada sama napravila največje oviro in težavo pri raznih strankah.

Sinoči je fin. minister dr. Kozel obširno utemeljeval in zagovarjal vladno predlogo. Priskočil mu je na pomoč tudi dr. pl. Körber sam, toda vsa zgovornost je bila brez uspeha. Celo dr. Baernreither, član ustavovernega veleposvestva je izražal tehtne pomisleke proti državnemu posojilu v celoti. Dr. Steinwender je izjavil, da more glasovati le za 35-5 milijona, kar je vlada izdala minolo leto in kar hoče izdati na račun tekočega leta v svrhu državnih podpor. Dr. Krauß pa je naravnost naglašal, da hoče vlada bedo prebivalstva izrabiti tudi v svoje namene ter si podaljšati življenje s § 14.

Danes so proti vladni predlogi govorili češki poslanci dr. Fiedler, Rataj in dr. Stransky, v imenu „Slovanske zveze“ posl. Robič, v imenu nemške ljudske stranke dr. pl. Derschatta in Kaiser, v imenu Rusinov Romančuk in soc. dem. Pernerstorfer. Najodločneje je ugovarjal dr. pl. Derschatta, ki je s tem naznanil, da bo njegova stranka tudi v zbornici soglasno proti kreditu vladi. Za vlado sta govorila le Poljaka Abrahamowicz in dr. vitez Starzynski ter poslanec Skene, ki pa zastopa klub treh mož.

V petek popoldne ima odsek zopet sejo, da nadaljuje nadrobno razpravo. Vlada se mnogo trudi, da pred Božičem reši vsaj to svojo predlogo. Kakor pa danes vse kaže, vlada ne dobi večine, in min. predsednik se je baje izjavil v zaupnem krogu, da v tem slučaju izvaja posledice. Mogoče bi bilo dvojno: Ali vlada razpusti državni zbor ali odstopi. Prvo je skoraj neverjetno, ker danes so druge razmere, nego so bile pred štirimi leti. Zato utegne vlada uporabiti ves svoj vpliv, da dobi večino za svojo predlogo, to je, za novo posojilo v znesku 69 milijonov. Ako do petka zvečer ni še gotova večina, utegne načelnik odsekov dr. Kathrein odgoditi glasovanje o § 6, ki se tiče novega posojila, do torka, da se morda čez nedeljo vreme predruhači. A s tem se kriza le zavleče za nekaj dni. Stvar je tako zavožena, da je dr. pl. Körber tudi z vse svojo spretnostjo ne popravi, ako mu ne pomaga — deus ex machina. Od trenutka, ko si je dr. pl. Körber ovil verigo nemške levice, je obnemogel. Naprej ne more, najaz ne sme in tiči v zagati. V nekem oziru obžalujemo to njegovo neprijetno situacijo. Dr. pl. Körber je mož — to mu mora priznati tudi nasprotnik — ki ima precej smisla in razuma za nujno potrebne socialne reforme. Dasi je v načrtih mnogo nakitja, a tudi ne malo zdravega jedra. A danes je general brez armade, le Poljaki in Kathreineva skupina stoje mu še na straži.

Avstrijska mornarica mobilizirana.

Predvčerajšnjim je dobila avstrijska mornarica v Pulju brzokopno povelje, naj bo pripravljena, da takoj odplove. V največji naglici je brodovje pričelo pomneževati premog in pa strelivo. Nekateri listi menijo, da je mornariško poveljništvo hotelo poizkusiti, koliko časa rabi naša mornarica, da se pripravi za boj, a po mnenju drugih je hotela naša vlada poslati vojno brodovje proti Turčiji, da jo prisili dati dovoljen odgovor na zahtevo našega poslanika glede turških nasilnostij proti činiteljem avstrijske pošte v Skadru. Zvečer, 7. t. m., je bilo povelje preklicano in naša mornarica je ostala v Pulju. Eskadri, ki je bila mobilizirana, poveljuje kontreadmiral Pietruski, vitez pl. Siemuszowa in obstoji iz stolpnih ladij „Habsburg“, „Arpad“ in „Babenberg“, iz križaric „Zenta“, „Aspern“ in „Szigetvar“ ter torpedovke „Satellit“.

Avstro-ogrski poslanik v Carigradu, baron Calice, je 6. t. m. vložil pri turški vladi ugovor zaradi nasilnega postopanja turških carinskih in orožniških činiteljev proti avstrijski poštni upravi v Skadru. Naša vlada zahteva, da naj Turčija v treh dneh odstavi in kaznuje ravnatelja turškega carinskega urada in pa načelnika orožništva v Skadru. „Kölnische Zeitung“ poroča, da bo turška vlada ugovarjala pri velevladstih, ker se Bolgarija oborožuje.

Na avstrijski ugovor zaradi turških nasilnostij proti činiteljem avstrijske pošte v Skadru je že včeraj zvečer dala Turčija povoljno izjavo.

Izpred porotnega sodišča v Ljubljani.

Manipulacije z zavarovalnicami

(Dalje.)

Dopoldanska obravnava v sredo.

Obravnava v sredo dopoldne se je pričela celo uro kasneje, nego je bilo določeno. Predsednik prebere pismeno izjavo Žužkove matere. Na neki veselici v Ljubljani se je bil prehladil, kakor je sam zaterjeval, zdravil ga je dr. Portik. V Trstu ga ni nič podpirala. Enkrat je pisal, da mu tržaški zrak ugaja, drugič pa, da se mu je odprla kri. Ko je prišel domov, ponovilo se je isto večkrat, tako nekega dne v gostilni Fr. Grebenc tako hitro, da je nenadoma na licu mesta umrl. Da se je dal zavarovati, zvedela je šele od drugih ljudi, za kakšno svoto pa še danes ne ve. Kako je živel v Trstu ne ve ničesar. Poslala je sodišču tudi nekaj slik, ene iz l. 1902, druge so starejše.

Orožniško poročilo pravi, da sta Žužek in Udovič bolehala za jetiko in za njo tudi umrli. Udovič je zdravilo več zdravnikov in je bil tudi v ljubljanski bolnici. Pravil je, da je zavarovan, pa da najbrž ne bo nič dobil. Udovič je govoril o tem tudi Mat. Hočevanju, županu v Velikih Laščah, ter da je Peček dobil od Grebenc denar, da se je peljal v Ljubljano k zdravniku preiskati se.

Predsednik prečita nato poročilo dr. Fr. Mandiča, ki je v Trstu zdravil Žužka, katerega slika kot zelo jetičnega in da se mu je večkrat odprla kri.

Drž. pravdnik Čerič: V preiskavi ste govorili, da niste šli slučajno k Žužku, ampak da ga je Grebenc v to nagovarjal.

Obtoženec: Mogoče, da sem tako govoril. Toda natančno se ne spominjam, ker je že 4 leta preteklo od tega. Takrat ko so se pogajali za zavarovalno vsoto, Žužka ni bilo zraven. — Grebenc mu je pisal, da naj pride v Lašče, da bodo morda koga

zavarovali. Potem so šli v Ljubljano k „Slonu“, kamor je prišel dr. Illner in sam pregledal Udoviča. Nato je rekel on Pečku, da naj se da tudi on zavarovati. A on je dejal, da mora iti po kupčiji. Obtoženec pa je šel za njim in ga nagovarjal, ker ni hotel izgubiti kupčije, dokler se ni udal. Zdela sta se mu oba zdrava. Na ponudbi je Čerič napisal, da pozna zavarovanca dve leti, pa pravi, da je to storil po nasvetu dr. Martinolicha, ker se to ne more smatrati za važno stvar. Peček je dejal, da se ne da pri Illnerju preiskati, pri dr. Vaupotiču pa bi se dal. — Pri preiskavi je pa Čerič izjavil, da je oba kandidata peljal k dr. Illnerju, ki mu je dal za Udoviča izpričevalo, za Pečka pa mu ga je molče vrnil neizpolnjenega.

Še enkrat dr. Illner.

Priča dr. Illner pove, da je napravil izpričevalo za Udoviča, ter ga popisal kot zdravega in močnega in da ga pozna že 2 meseca.

Predsednik: S tem ste pa potrdili neresnico in družbo zapeljali. Saj ga niste poznali toliko časa.

Priča: Videl sem ga takrat prvič. Vendar se pa nahaja zdravnik nasproti tem in sličnim zahtevam v nekaki „Zwangslage“. Gre se za določanje identitete.

Predsednik: Pa tudi podatki o zdravstvenih razmerah rodovine niso resnični in se ne strinjajo z mrtvaško knjigo. Udovič je imel tri brate, od katerih je eden umrl v bolnici v Ljubljani, kakor je sporočil župni urad na Robu, bolnično vodstvo pa izjavlja, da kak Udovič z Roba ni umrl v bolnici.

Priča: Preiskoval sem kandidate za zavarovanje vestno. Le Žužek in Peček sta od teh umrli.

Predsednik: Koliko je znašala zavarovalnina v ponudbi?

Priča: 5000 gld. Honorarja sem dobil 10 gld.

Dr. Tekavčič: Ako bi bila zavarovalna svota višja, bili bi ga gotovo vestneje preiskali.

Dr. Krisper: Kakšen vtis je napravil na vas Čerič?

Priča: Vestnega akviziterja.

Drž. pravdnik: Kako se pa ta trditev vjemata Vaše včerajšnje izjave, da je bil Čerič izmed onih agentov, ki so vedno zahtevali hitre in ne natančne preiskave?

Župnik Pešec.

Priča Fr. Pešec župnik na Robu, pripoveduje, da sta nekega dne prišla Grebenc in še nekdo k njemu ter hotel dati za Pečkovo rodbino 2000 kron. Ko je on ta denar preštel, je videl, da je samo 1900 kron, na kar je priložil še 100 kron. Priči se je to zdelo čudno, zato je to posredovanje odklonil. Grebenc mu je poslal vina na njegov naslov, a on je avizo poslal Pečkovim, ker ni hotel vina, kajti stvar se mu je zdela sumljiva, ker so ljudje govorili čudne stvari. Pošiljatev je adresiral v Dobropolje, ne v Lašče, da bi morda odvrnil kak sum. — Pri njem je poizvedoval nek uradnik zavarovalnice po vzrokih bolezni. Grebenc je prosil tudi župnika, da je umrl, kakor sliši, pokojni Peček za neko srčno boleznijo, in da bi torej to tudi vknjižil. Poslal je tudi nekaj pristojbin za mrtvaški list, a župnik mu je odgovoril v negativnem smislu. — Priča pove dalje, da so sedaj umrli člani Pečkove rodovine umrli vsi za jetiko, poslednji je umrl v „Leoninumu“, ne v bolnici.

Drž. pravdnik: Za vas je to mero dajno pri vknjiženju vzroka smrti, kar pove mrtvaški ogleda. Ali se ni Grebenc zanimal tudi za tega moža?

Priča se tega ne spominja.

Dr. Krisper: Dr. Portik, ki je bil okr. zdravnik, pa trdi, da so bili člani Žužkove rodovine vsi brez jetike in tudi Pečkovo

rodbino je označil kot zdravo. Zdravniku je vendar več verjeti, kakor takemu mrtvaškemu ogledu, ki je čevljar, mežnar in občinski sluga vse v eni osebi.

Zdravnik dr. Vaupotič.

Priča dr. Vaupotič iz Novega mesta izpove, da je dejal Čeriču, ko mu je pripeljal nekega moža, da bi ga preiskal, da tega človeka ne pozna. Dotičnik je bil velik in tudi zdrav na pljučih, tako da je bil sposoben za zavarovanje. Zato mu je dal ugodno izpričevalo. Pozneje je izvedel, da se na direkciji v Trstu govori, da je on potrdil nekega takega človeka, ki je za jetiko umrl.

Predsednik: Ali se vam zdi ta-le človek na fotografiji zdrav?

Priča: Ne, skoraj gotovo je bil ob času fotografiranja bolan.

Predsednik: Kajnega, meni se tudi tako zdi, dasi je poprej drug zdravnik trdil, da je videti zdrav. (Veslost.)

Predsednik priči: Zakaj ste zapisali, da ga poznate.

Priča: Ker me je Čerič silil, da moram to storiti.

Predsednik prebere nekaj polic, v katerih so akviziterji podpisani, da poznajo kandidate šele „seit heute“. In vendar je to zadostovalo za sprejem. Torej Čerič ni ravnal pravilno, ko je silil v zdravnike.

Dr. Krisper: Ali je to Peček, ki je tukaj fotografiran?

Obtoženec Grebenc: Ne, to je Udovič. (Živahna veselost.)

Predsednik pokaže nato pravo podobo Pečkovo, in priča izjavi, da tega človeka ni preiskoval.

Dr. Krisper: Podoba je tako slaba, da bi se niti Peček ne spoznal. (Velika veselost.)

Nadaljne priče.

Priča Lud. Petercel izpove glede Pečka, kako se je nekega dne jezil zaradi zavarovalnine. Pravil mu je, koliko ima sitnosti s to stvarjo. Pripovedoval mu je, da je bil pri nekem zdravniku v Ljubljani, ki ga je malo potrkal po prsih, mu dejal, da tehta več nego 70 kil in dobro je bilo. (Veslost.) Priča mu je rekel, da je to koščljiva stvar, kajti on ni zdrav, zato stori najbolje, če polico raztrga. Pečku se ni prav zdelo in vest ga je pekla, da je tako storil. Neki Javornik je priči nekaj dejal, ko ga je Grebenc hotel tožiti: Grebenc naj bo le tiho. Sicer mu bom eno zaigral. Peček ni vedel, za koliko je zavarovan. Grebenc je najprej pregovoril Udoviča, ta pa Pečka. Neka Golf je pravila priči, da se vrše neke goljušije in da bodo vsi „notri prišli“.

Dr. Krisper: V preiskavi je priča drugače govorila. Danes hoče stvar zasukati tako, kakor da bi bila druga oseba predstavljena dr. Vaupotiču.

Priča zavrne odločno, da to ni res, njegove današnje besede se vjemajo popolnoma s prejšnjimi.

Priča Franciška Gult pravi, da se ne spominja, če se je vršila kaka goljušija. Javornik je bil takrat doma, ko je bil Peček pri dr. Vaupotiču v Novem mestu.

Franca Javornik pove, kaj so ljudje govorili o teh zavarovanjih. Njen mož in Peček sta bila takrat nekaj v jezi, torej ne verjame, da bi bil šel mesto Pečka v Novo mesto k zdravniku.

Franca Peček, žena umrlega Pečka, pravi, da ji mož ni nikoli nič pravil, za koliko je zavarovan. Grebenc ga je vedno nagovarjal, da naj se zavaruje, češ, „saj to ni greh“. Za pot v Ljubljano mu je dal 40 gld. Po moževi smrti ji je Grebenc izročil 2000 K.

Priča Franc Žužek izpove, da ji je rajni Žužek pravil, da ga v Ljubljani zdravnik ni hotel sprejeti v zavarovanje.

Ivanu Jakliču, svaku Pečka, je le-ta pripovedoval, da je bil v Ljubljani na „vesterengi“, pa da ni bil potrjen, zato je šel k drugemu zdravniku in sicer v Novo mesto. Troške mu je Grebenc povrnil in mu dal povzru še 40 gld. Priča potrdi, da je imel rajni Peček nezakonskega otroka. Zaradi tega so ga starši precej trdo prijemali. Od tedaj je začel popivati, kar je najbrž pospešilo njegovo smrt.

Dr. Krisper: Grebenc prizna, da je špekuliral, toda ne samo z življenjem bolnih ljudi, ampak sploh. Družba „The Mutual“ ni delniška družba in ne daje dividend, ampak razdeli dobiček med one, ki imajo police. Svoj kapital vtika tudi v druga podjetja in dela velike dobičke. Družba sama trdi v svojem „programu“, da je koristneje zavarovati se, kakor denar naložiti v hranilnici, ker se pri nji kapital mnogo bolje obrestuje. Slednjič predlaga, da se v slovenščino prestavljen program razdeli med porotnike.

Sodišče temu predlogu ugodí, državni pravdnik pa si zaradi tega pridrží pritožbo ničnosti.

Zopet Martinolich.

Nato se zopet zasliši dr. Martinolich.

Predsednik: Gorup se pri tej obravnavi vse drugače brani, kakor je izpovedal v preiskavi. Pravi, da je bil takrat ves zmešan, da je nanj vplival preiskovalni sodnik, in da ste mu vi sugerirali marsikaj.

Priča: Absolutno neresnično je, da bi mu bil kaj sugeriral. Gorup naj njemu, priči, gleda v oči! Nasprotno je res, Gorup je njemu sam pravil, kaj je govoril pri preiskavi, in to je večkrat ponavljal.

Predsednik: Tudi se vam predbaciva, da ste bili v zvezi s preiskovalnim sodnikom dr. Barzalom in da je le-ta vsled tega trdo postopal z obtoženci, ter da ste grozili, da bodo dolgo zaprti.

Priča: Dr. Barzal je znan v Trstu kot jako dober sodnik. On je zaupnik dr. Urbančiča. Njemu se izročajo preiskave v važnih političnih procesih, kakor n. pr. znani proces glede bomb. Priča ni nanj nikoli nič vplival. Sploh pa se je preiskava izročila dr. Barzalu že potem, ko je bila vložena ovadba. Ko je bil Cerič v preiskovalnem zaporu, prosil je opetovano, da naj ga priča obišče. On pa ni šel, ker je nevarno občeovati s takim človekom. Priča pokaže neko tako pismo, v katerem Cerič ponižno prosi dr. Martinolicha, naj ga obišče in mu izposluje prostost. Slednjič je vendar šel. Cerič ga je vprašal, zakaj ne dá zapreti Gorupa, dočim mora on „sedeti“.

Priča dalje izpove, da je vložil ovadbo samo proti Grebencu, proti drugima dvema pa ne ker ju je smatral za žrtev prvega. Po preiskavi ni mogel več Gorupa obdržati v stalni službi, dovolil pa mu je, da sme privatno delati za družbo, in te pravice se je Gorup tudi poslužil.

Gorup: Direkcija na Dunaju je bila zadovoljna, da opravljam posle in se lastno-ročno podpisujem. Glede sugeriranja pa pravi, da se je bal, da bi ga ne odpustili, če bi bil drugače govoril, kakor je bilo ljubo dr. Martinolichu.

Predsednik: Ako ste tako govorili, storili ste drugo pregreho, namreč obrekovalje.

Priča: Ravno tako, kakor meni, pravil je Gorup tudi uradnikom, in teh se mu vendar ni bilo bati.

Predsednik dr. Martinolichu: Tukaj se nahaja neko pismo, iz katerega sledi, da je družbi glavna stvar, da le dobi denar. Pismo je pisano Ceriču glede nekega Pora. Agentura pozivlja Ceriča, da naj, če mu je le mogoče, kasira polico, čeprav je Por pri zdravniški preiskavi zamolčal stvari, ki bi jih moral povedati. V pismu se nahaja stavek: „Za druge stvari se ne brigamo, da se le denar dobi.“ V nekem drugem pismu piše agentura, da bi ji ne bilo všeč, če bi se ta kupčija ne napravila. Žal, da Porova zadeva ni zavisna od nje, ampak od direkcije na Dunaju, ki je pa polico reprobirala. Vkljub temu pa pošilja agentura Ceriču list, ki mu bode omogočil kasiranje.

Dr. Martinolich: To kupčijo je napravil Cerič. Potem je storil vse mogoče, da bi ostala veljavna. Ko se je zvedelo, kakšen da je ta Por, da je namreč umobolen in da se je hotel že dvakrat usmrtiti, sporočilo se je to na Dunaj in centralnemu vodstvu v New York, ki je ponudbo odklonilo. Priča dalje pove, da vse, kar store uradniki, je sicer veljavno, toda pod pogojem, da to odobri centrala.

Dr. Rybař: Družba je vendar poslala polico za vplačanje. Torej je dotično ponudbo sprejela.

Dr. Martinolich: Družba je to storila na podlagi prvega ugodnega Ceričevega certifikata. Ko so se izvedele nepravilnosti, naznanili smo jih centrali, in ta je Pora odklonila.

Dr. Rybař: Družba ni odklonila Pora zaradi njega zdravstvenih razmer, ampak ker ni plačal police. To je razvidno tudi iz dveh drugih pisem.

Predsednik prebere ta dva pisma, v kojih se Ceriču nalaga, ali denar dobiti za polico, ali mu je pa vzeti.

Dr. Martinolich: Pismo je imelo samo namen, Ceriča obvestiti, da ne dobi provizije. Sploh pa ima agentura le nalogo, ponudbe sprejemati in jih pošiljati na Dunaj.

Dr. Krisper: Ali ima agentura tudi pravico, sprejemati slabe ponudbe?

Dr. Martinolich pravi, da za ta slučaj ne ve, kakšna je ta ponudba. To je razvidno iz korespondence, ki mu pa zdaj manjka.

Med pričo in dr. Krisperjem nastane daljša debata, kaj se pravi polico „placirati“. Dr. Martinolich namreč trdi, da pomenja ta izraz, polico izročiti njenemu posestniku, dr. Krisper pa ugovarja. Tudi izmed porotnikov nekateri glasno zanikajo dr. Martinolichove razlage o „placiranju“. Zato predlaga dr. Martinolich, da naj se zaslišijo izvedenci.

Poleg tega predlaga dr. Tekavčič: Vsa korespondenca glede Pora naj se predloži sodišču; da naj se zaslišijo cesarski ali pa dunajski izvedenci, kaj se pravi „placirati“; ker se je proti preiskovalnemu sodniku dr. Barzalu nastopalo pri današnji obravnavi zelo agresivno, da je namreč bil proti obtožencem nasilen in jih silil italijansko govoriti, naj se zasliši tudi dr. Barzal, ker je Pečkova zadeva zelo važna in jo dr. Vaupotič popisuje drugače nego obtoženci, zasliši naj se v Ameriki posestnik Javornik, ki je po ljudski govorici v zvezi z omenjeno zamenjavo; priči Mozetič naj se konfrontira neki Štampa iz Trsta, katerega naj sodišče pozove pred se.

Ta predlog podpira tudi dr. pravdnik ter pravi, da se je pričo dr. Martinolicha od strani zagovornikov hotelo uničiti. Tudi s pričo Peternelom se je tako postopalo. Če je dr. Martinolich kot odvetnik zastopnik družbe, ni zato nič slabši, kot so drugi odvetniki. Tudi so se s porotniške klopi slišali razni klici, da se „placirati“ ne pravi izročiti polico posestniku. Zato predlaga, da se obravnava preloži in odkaže drugim porotnikom.

Sodišče ugodí po kratkem posvetovanju omenjenim predlogom, da se zaslišijo izvedenci glede tolmačenja izraza „placiranje“ in da se dr. Barzal pozove kot priča. Odklonilo pa je predlog, da se konfrontirata Mozetič in Štampa, da bi se zaslišal v Ameriki Javornik ter da bi se odkazala drugim porotnikom. Korespondenco glede Pora naj se, če hoče zasebni zastopnik, predloži v petek.

Nato da predsednik preiskovalnega sodnika telegrafično pozvati k obravnavi v petek

Druge priče.

Priča Matija Hočevnar, veliko-laski župan, izpove, da je Pečka dobro poznal. Splošno se je govorilo, da je bolan in da je nekaj bratov in sester umrlo za jetiko. Več podrobnostij se priča ne spominja.

Priča Blaž Hudovernik pravi, da je Pečka poznal od mladosti. Misli je, da je zdrav.

Ivan Hočevnar iz Vel. Lašče pripoveduje, da ga je Grebenc večkrat nagovarjal za zavarovanje, tako da bi on obdržal polico, ali pa da bi ga zavaroval Grebenc in tudi plačeval premije.

Obtoženi Grebenc prizna vse to; kajti njemu se je šlo za to, da dobi neko številco polic, s katerimi je hotel špekulirati.

Priča Edvard Tinz, uradnik „The Mutual“, je imel nalogo zasledovati afero z Žužkom, Pečkom in Udovičem. Družba je namreč prejela nek telegram, da se v Vel. Laščah govorijo razne stvari o teh zavarovanjih. Prišedši v Ljubljano obrnil se je najprej do dr. Illnerja. Ta se ni takoj mogel spomniti slučaja z Žužkom, še-le v svojem zapisniku je našel, da se je ponudba glasila na 8000 kron, Tinz pa je imel navedeno za 60.000 kron. Zdravnik je ob tej priliki menil, da Žužek ni bil bolan, da pa bode povprašal o tem, ker je bil Žužek v Ljubljani precej znana osebnost. Popoldne je priča zopet prišel k njemu, in zdravnik mu je res naznanil, da se v Ljubljani splošno govori, da je bil Žužek bolan. Takrat mu je dr. Illner tudi pravil, kako mu je Cerič pripeljal neko bolno damo in kako je hotel, da bi jo preiskal. Pri tej priložnosti je prišel na to, da ga je hotel Cerič ogoljufati. Nato je šel priča v Vel. Lašče k dr. Portiku, kjer je zvedel, da je nekoč prišel Cerič k temu zdravniku in se mu predstavil kot nadzornik družbe. Tedaj je Cerič tudi prosil postajnega načelnika Kramarja, da bi podpisal izjavo, da Žužek ni bil jetičen. O slučajih Peček in Udovič pripoveduje priča že znane stvari. Oba sta mislila, da sta zavarovana za majhne vsote. Priča je ob tej priliki govoril s pričo Peternelom in dr. Oražnom in izpove o tej stvari konformno z drugimi pričami.

Priča pripoveduje, da je mnogokrat govoril z Gorupom. Ta je bil takrat še svoboden in je pripovedoval, da vsa krivda

zadene samo Grebencu. Gorup je trdil, da govori resnico, vedno resnico, četudi bi moral zaradi tega biti uničen, ter da Grebenc ni ravnal pošteno. Te izjave je Gorup večkrat ponavljal.

Dr. Krisper stavi priči več vprašanj, med njimi tudi o poslovanju družbe.

Priča dalje pove, da ji je dr. Martinolich sam nekoč pravil, da je prosil dr. Urbančiča, da naj za preiskavo delegira dr. Barzala.

Dr. Krisper: To naj se protokolira, kajti dr. Martinolich je poprej trdil, da ni nikoli govoril z dr. Urbančičem o tej stvari.

Predsednik prečita nato izjavo Pečkove matere, ki je bila enkrat navzoča, ko je Grebenc Pečka nagovarjal, da naj se zavaruje. Peček je dejal: „Morda je pa to greh“, nakar je Grebenc odvrnil: „Ah, kaj bo to greh!“ Slednjič ga je pregovoril, toda Peček je zahteval za to nekaj plačila. Ona je odšla nato iz sobe, ko se je pa vrnila, pokazal ji je 2000 kron, katere mu je dal Grebenc.

Predsednik prečita nato izjavo postajnega načelnika Kramarja v Vel. Laščah in prekinje obravnavo za nekaj časa. Poprej pa še priča Edv. Tinz popravi svojo izjavo glede dr. Urbančiča in dr. Martinolicha v toliko, da ji je nekoč dr. Martinolich pravil, da mu je dr. Urbančič sam rekel, da bode delegiral za to preiskavo dr. Barzala.

Predsednik konstatira iz aktov, da je preiskovalni sodnik brzojavil v Vel. Lašče, naj se zasliši Jožef Udovič. A ta je ravno isti dan umrl ter ga ni bilo mogoče več zaslišati. Zagovornik dr. Krisper konstatira, da se je preiskovalni sodnik šele čez 5 tednov potem, ko se je pričela preiskava, spomnil, da ima zaslišati tudi tako važno pričo kakor je Udovič. Izjava priče Milavca, mrtvogledca in črevljarja, se glasi da sta bila Udovič in Peček jetična. Udovičev oče, Miha Udovič, pravi, da je dr. Šifer dejal, da je Jožef Udovič jetičen. Alojzij in Franc Grebenc sta prišla nekoč k sinu, a ta mu ni nikdar ničesar omenil o kakem zavarovanju. Predsednik prečita tri pisma na Grebencu, ki naj bi jih bil pisal Udovič. Eno teh pisem je zelo obtežljivo za Grebencu. Grebenc pravi, da je pisava dveh pisem res od Udoviča, a o tretjem pismu se je izrazil, da ni Udovičev pisava. To je dejal pred preiskovalnim sodnikom tudi sam Udovičev oče. Grebenc pravi, da je ta pisava najbrž Peternelova.

Grebenc je hotel Udoviča tožiti, a ga ni, ker je Udovič dejal, da ni on pisal tega pisma, ki grozi. Pravdnik predlaga, naj se brzojavno povabi Peternela za petek. Dr. Krisper je proti predlogu, ker kaže dr. pravdnik razpravo podaljšati z raznimi predlogi. Krisper konstatira, da je tista pisava iz tujih rok; ni treba, da bi bila od Peternela. Predsednik pravi, da bo sodišče sklepalo o predlogu dr. pravdnika. Izjava neke priče pravi, da je znal Udovič pisavo izpreminjati.

Dr. Schifferer je podal nemško izjavo — da je bil Udovič jetičen.

Državni pravdnik proglašá ničnostno pritožbo.

Sodišče je sklenilo, da se Peternela ne povabi. Drž. pravdnik priglasi pritožbo ničnosti.

Dolžnosti zavarovalnih agentov in zdravnikov.

Čitajo se izjave, ki naj pričajo, da je Cerič tudi že prej, predno je prišel k „Muthual“ kot agent nepravilno postopal.

Cerič: Jaz kot zavarovalni agent ne morem vprašati: Milostljiva gospa, ali ste jetični? To je stvar zdravnika. Če je ena zavarovanka imela bradavico na jeziku, kaj morem pa zato, saj je nisem jaz gori dal. (Smeh.)

Predsednik: Tudi eden teh zavarovancev je bil jetičen.

Cerič: Jaz nisem zdravnik. Samo, da ima zavarovanec roke in glavo, jaz e vprašujem nič drugega, ostalo je drugih. (Smeh.)

Čita se neko pismo priče Herzog, ki v imenu neke zavarovalnice izjavlja, da je Cerič tudi pri njej delal na goljufiv način, nakar pa predloži Cerič pismo, v katerem mu dotična priča izjavlja, da so take vesti le prazne govorice. Cerič: Priča je mislila, da sem jaz to pismo sežgal, in da sem hrvaški kmet (smeh), zato sedaj drugače piše. Grebenc človek manipulacije.

Izjave županstva in o vseh obtoženih ugodne. Ko se čita izjava županstva v Velikih Laščah, se obtoženec Grebenc — joka.

Čita se izjavo izvedenca Grafa, ki pravi, da je bolj verjetno, če bi Grebenc ne špekuliral, da bi prej umrl, kot pa zavarovanci, da bi moral veliko več premij plačati, nego pa bi svoj čas dobil. Nepostavnega dejanja pa izvedenec ne more ne potrditi, ne zanikati.

Obtoženi Grebenc izjavlja, da je verjel „Muthualovi reklami“, če ni reklama resnična, je bil zaveden on in je zavedeno občinstvo. Proti takemu početju, od strani družbe „Muthual“ se pa mora kaj

storiti in on upa, da se bo o tem še v državnem zboru govorilo.

S tem je bila obravnava v sredo sklenjena ter se je nadaljevala zopet danes dopoldne.

Rusko-japonska vojska.

Angleška poročila o bojih pri Port Arturu.

Iz Londona poročajo 7. t. m., da Japonci nadalje obstreljujejo rusko brodogradnjo v portarturski luki. Japonci so v ponedeljek končali p stavljanje težkih topov. Rusi delajo vsako noč izpade, a brez uspeha. Po japonskih poročilih so Rusi izgubili pri nočnih napadih 3000 mož. Oblegovalna dela napredujejo noč in dan. Dne 4. decembra so vzeli Japonci dva 36 mm brzostrelna topova v kazematah zunanjih utrdb pri Erlunšanu. V Tokiu so mnenja, da so ruske ladje vsled japonskega ognja zadnjih dni toliko trpele, da mora nameravani izpad iz luke izostati. Reuterjev urad poroča iz Tokia 7. t. m.: Iz opazovanj pred Port Arturjem se je pokazalo, da primanjkuje posadki moštva. Oblegovalna dela ob fortu Sungtušanu in ob vztočnih fortih napredujejo naglo. Japonci so zasedli včeraj grič Akasaka. Ruska križarica „Bajan“ se je pogreznila.

Kakor je uradno objavljeno, se je v portarturskem pristanišču pogreznila oklopnjača „Poltava“, „Retvizan“, je pa močno poškodovana. Med neprestanim obstreljevanjem so opazili oblegovanci z „203 m griča“, da se je ena ruska oklopnica v luki močno nagnila na stran. Vsled megla ladje ni bilo možno spoznati.

Uradna japonska poročila o bojih pri Port Arturu.

Uradna poročila iz Tokia 7. t. m. Poveljnik oblegovalne armade pred Port Arturjem poroča: Naši pomorski topi so v času od 3. do 5. decem. obstreljevali vojne ladje, ki se nahajajo v pristanišču, od katerih so bile oklopnjače „Pobjeda“ in „Retvizan“ navidezno večkrat zadete. Dne 5. decembra popoldne je japonska krogla zadela neko rusko zalogo smodnika južno od Pesešušana, ki je eksplodirala ter je gorela nad dve uri. Istega dne so naši težki topovi povzročili sovražnim ladjam znatno škodo, med temi „Poltavi“, s katere se je eno uro valil gost dim. Naša oblegovalna dela proti Sungtušanu in vztočnim fortom se nadaljujejo po noči in po dnevu. Dne 4. decembra smo v enem prikritem potu pred utrdbo Erlunšan uplenili dva brzostrelna topova.

Uradna poročila iz Tokia 6. t. m. pravi, da porablja Japonci že „grič 203 m.“, na katerega postavljajo težke topove, katerih ogenj onemogočuje ruskim ladjam dalje ostati pod varstvom forta Pajunšan. — Dne 3. t. mes. poročajo iz glavnega stana: Naši topovi so obstreljevali sovražne ladje. — Oklopnica „Pobjeda“ je bila zadeta šestkrat, ladja tipa „Retvizan“ pa 16krat. Drugi strelji so zadeli druge ladje. Dne 5. t. mes. se je streljanje nadaljevalo. Pri tem je bila „Osvjeda“ zadeta 7krat, „Poltava“ in „Retvizan“ pa 11krat. — Popoldne so padle japonske kroglice v neko skladišče, kar je povzročilo eksplozijo. Požar je trajal več ur. Isti dan smo streljali iz naših topov na sovražne ladje ter zadeli ladji „Peresvjat“ dvakrat, dve drugi ladji vrste „Poltava“ pa tudi dvakrat. Ladje so pričele goreti ter gorele eno uro. — Napad na fort Sunsušan ter druge vzhodno ležeče forte se je nadaljeval še drugi dan.

Poveljnik pomorskega topništva pred Port Arturjem poroča 7. t. m., da se od 2. t. mes. z uspehom nadaljuje obstreljevanje ruskih ladij, ki se nahajajo južno od Pajunšana. — Ladje so bile zadete najmanj od 134 strelcev. Po opazovanjih z „203 m. griča“ 6. t. mes. se je dognalo, da se je „Poltava“ potopila, „Retvizan“ se je pa nagnil na stran. Sodi se, da obe ladji nista več sposobni za vožnjo, niti za boj. (O tem se niti govoriti ne more, ako se je „Poltava“ potopila! Ur.) Sovražnik na griču Akazaka se ni mogel več držati ter se je umaknil. Mi smo zasedli grič 6. t. mes. Isti dan smo vzeli še dva druga griča v bližini Ičana. — Sovražniku smo dovolili 5 ur premirja 6. t. m., da pokoplje mrtve.

Iz teh poročil bi bilo sklepati, da so Japonci pričeli z odločnimi poizkusi uničiti rusko portartursko brodogradnjo prej, predno pride na bojišče baltiško brodogradnjo.

Se eno uradno japonsko poročilo.

Iz Tokia se poroča 8. t. m.: Cesarski glavni stan naznanja, da je bil včerajšnji uspeh obstreljevanja ruskih ladij v portarturski luki iz velikih topov izboren. Opazilo se je, da so bile mnogokrat zadete ladje „Peresvjat“, „Pobjeda“ in „Pallada“. „Peresvjat“ je začel ob četrtna 4. uro goreti, „Pobjeda“ se je nagnila na stran, „Retvizan“ se je pa potopil.

Novo rusko brodovje.

Iz Peterburga se poroča 7. t. m.: Ruska vlada je kupila za 60.000.000 rubljev bojnih ladij v Čili in Argentini.

Iz Berolina poročajo 8. t. m.: V peterburških mornarskih krogih smatrajo za gotovo, da se odpošlje na bojišče novo pomorje. Rusija je s posredovanjem nekega Francoza nakupila čilenskih in argentinskih ladij. Dotični agent je dobil dva milijona frankov provizije. Rusija pa taji vključno temu, da bi se pogajala z Argentino ali Čile. — „Morningpost“ poroča 7. t. m. iz Washingtona: Japonski poslanik je dobil obvestilo, da se je ameriški posredovalec ruske vlade posrečilo kupiti od Argentine dve bojni ladiji — navidežno za Maroko. Ladije bodeta odpluli v Sredozemsko morje ter potem, ko bodeta navidezno oddani Maroku, pluli dalje pod rusko zastavo. Japonsko poslanstvo je sprejelo to vest z reserbo.

Ruska ojačenja.

Iz Londona poročajo 7. t. m.: Za Kuropatkinovo armado se neprestano devažajo topovi. Trdi se, da ima Kuropatkin na razpolago že 1860 topov s tem številom presega Japonce.

Napad na Kuropatkina.

Peterburško poročilo z dne 7. t. mes. pravi, da je neki Kitajec, ki je imel pri sebi eksplozivne snovi, poizkušal Kuropatkinov voz vreči v zrak. Njegovo početje so še o pravem času preprečili ter ga zaprli.

Japonska mobilizacija.

„Daily Telegraphu“ so sporočili 6. t. m. iz Sangaja: V Tokiu je bila danes objavljena cesarska naredba, ki odreja organizacijo milice in dobrovoljnih čet. V tej naredbi se pozivljajo za vstop bivši častniki in meštvo.

Baltiško brodovje.

Iz Tangerja se poroča 7. t. m.: Ruski pomožni križar „Dnjepr“, dva lovca torpedov ter transportna ladja „Ocean“ so odpluli proti Alžirju.

Preklicana vest

Iz Peterburga prihaja 8. t. m. vest, da poročila časopisov, da se je sklenilo odpotovati v vzhodno Azijo novo eskadro, niso resnična. To vprašanje se še pretresuje v pomorskem uradu.

Premog za rusko brodovje.

Reuterjev urad poroča 7. t. m.: Japonska je angleški vladi priobčila, da nemške ladje vkrcajejo v Cardiffu premog za rusko brodovje. Angleška vlada je prepovedala to manipulacijo, ter izkuša na vse načine, da varuje strogo nevtralnost.

Za Port Artur.

Iz Antverpna se poroča 6. t. m.: Ruski agentje ponujajo velike svote za manjše torvorne ladje, ki bi bile sposobne, dovažati v Port Artur živež. Najeta je že cela vrsta manjših ladij.

Boji okrog Port Arturja.

Poročevalec „Daily Telegrapha“ pravi: Če se Japonci res polastijo „grica 203 m.“, katerega mi nazivamo „Visokega“, in če se jim posreči spraviti nanj težke obležne topove, bodo lahko takoj začeli hud napad na severozapadno glavno črto, ki jo označujejo utrdbi Samsan, Vantaj in Sluči. Tedaj bi bilo mogoče, da v kakih štiri mesece dobe te trdnjave, torej ne pred prihodom baltiškega brodovja.

Japonci se pripravljajo na baltiško brodovje.

Pariz, 6. dec. Posebni dopisnik lista „La Patrie“ brzojavljiva iz Odeše 5. t. mes.: Ruska pomorska oblast je dobila poročilo, da je japonski admiral Uriu dobil povelje, naj z brzim brodovjem, obstoječim iz križark ter rušilcev torpedovk, zapre pot premogovim ladjam, ki preskrbujejo baltiško brodovje, jih odreže od njega ter potopi, predno dospo v Kitajsko morje.

Japonska križarka „Adsuma“ se je pogreznila?

„Ruskoje Slovo“ poroča iz Vladivostoka, da je kapitan nekega parnika, dospelega iz Sangaja, pripovedoval, da je japonska oklopna križarka „Adsuma“ pri otokih Miaotao zadela na mine ter se pogreznila. („Adsuma“ je bila spuščena v morje leta 1899, je imela 9500 tonelat ter je nosila 40 večjih in manjših topov.)

Gosposka zbornica.

V seji gosposke zbornice dne 7. dec. je po prečitaniu došlih vlog predlagal dvorni svetnik Lammasch naj predsednik in dnevni red prihodnje seje postavi njegov predlog, ki meri na to, kako bi se uspešnejše branila čast. — Na predlog kneza Schönburga je bila izvoljena komisija 15 članov, ki bo pripravila predloge za izpremembo pravilnika v držav zboru, s katero bi se preprečila obstrukcija. Značilno je, da desnica ni bila nič kaj za ta predlog. — Oba princa Lobkoviča, grof Thun in t. d. so glasovali proti nujnosti.

Nemški ljudski svet.

„Nemško ljudsko društvo na Dunaju“ je predvčerajšnjim pozvalo župana dr. Luegerja in poslanca Voglerja ter Wolfa, naj zaradi vedno večje češko-narodne agitacije postopajo skupno z vsemi nemškimi strankami v narodnostnih vprašanjih. Na Dunaju bodo ustanovili nemški ljudski svet, v katerem bo imela vsaka nemška stranka dva zastopnika.

Nemiri na Rasko-Poljskem.

V Varšavi so včeraj zaprli več dijakov srednjih šol. V njihovih stanovanjih so našli ročne tiskarske stroje, na katerih so tiskali prekuciške oklice. Odbor prekucijskih strank je preiskoval, kdo je prekucel ovadil policiji. Preiskava je dognala, da neki hišnik. — Včeraj so našli ovaduha mrtvega. O storilcih ni najmanjšega sledu. V Radomu so priredili predvčerajšnjim socialisti velike demonstracije zaradi mobilizacije. Proti socialismu je nastopila policija in vojska. Pri spopadu je bilo ranjenih mnogo izgrednikov. Zaprli so malone 200 oseb.

Trgovinske pogodbe.

Avstrija je zopet pričela s pogajanjem o trgovinski pogodbi z Nemčijo. Trgovinska pogodba med Nemčijo in Rusijo še ne bo predložena nemškemu državnemu zboru, ker upajo berlinski krogi, da bo do Božiča sklenjena trgovinska pogodba med našo državo in Nemčijo.

Syveton umrl.

Znani poslanec Syveton, ki je oklofutal bivšega francoskega vojnega ministra Andreja, je včeraj umrl. Po kosilu včeraj ob 1. uri popoldne se je podal v svojo sobo. Soprogi je povedal, da bo ob 3. uri popoldne obiskal svojega pravnega zastopnika. Ker ob 3. uri ni zapustil svoje sobe, je šla njegova soproga pogledat, kaj je z njim. Našla ga je mrtvega. Zadušil se je vsled plina. Je-li smrt povzročil slučaj ali je rajni izvršil samoumori, ni znano. Več poslancev, Syvetonovih prijateljev, trdi da se je izvršil zločin. Plin je namreč uhajal iz peči v sobo zato, ker je bila zamašena odvodna v dimnik vodeča cev.

Shod francoskih škofov.

Iz Pariza javljajo, da se je v nekem ondnotnem katoliškem zavodu vršil shod francoskih škofov, na katerem je neki nedavno iz Rima došli prelat priobčil, da namerava imenovati papež komisijo, obstoječo iz dveh nadškofov in treh škofov, ki naj sezna o mnenjih francoskih škofov glede politike, zlasti glede odpovedi konkordata. Kardinala nadškofa iz Pariza in Rheimsa bosta predsedovala komisiji.

Preosnove v Rusiji.

„Kölnische Zeitung“ poroča, da je ruski minister za notranje zadeve izdelal načrt za preosnovo ruske uprave, ki ima 42 točk. Ruski vodilni krogi so že baje odobrili ta načrt. Najbrže dobi Rusija ljudsko zastopništvo.

Zaradi goljufije obsojeni ogrski poslanec.

Ogrski državni poslanec in odvetnik dr. Valentin Eötvös je svoji klientinji gospe Kuczany izvalil 90.000 K pod pretezo, da ji izstavi dosmrtno rento. Predvčerajšnjim je bil zaradi tega obsojen na triletno ječo in na izgubo političnih pravic za dobo 10 let.

Štajerske novice.

Š Umor pri koncertu V Gradcu je pri promenadnem koncertu v industrijski dvorani 1. 1875. v Brnu rojen bivi poročnik Karol Küssel, ki je radi dolgov kvitiral in se potem bavil s pisateljevanjem, l. 1880. rojeno hčerko profesorjeve vdove, Leontine Traunwieser ustrelil. Küssel je bil pred leti z deklico zaročen, a ko je moral kvitirati, ni hotela deklica nič več občeovati z njim, ter mu je še pred dnevi dejala, da je zanj najboljše, če se ustrelji. Pri koncertu se je Küssel približal deklici in ko ga je zapodila, je dvakrat nanjo ustrelil. Obiskovalci koncerta so hoteli morilca linčati.

Š Celjako pevsko društvo priredi v nedeljo, dne 11. decembra t. l. v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju predstave „Brez denarja“, burka s petjem v šestih slikah Spisala Krenn in Lindau. Uglasbil Leop. Kuhn.

Š Nemci odhajajo... Konkurs je napovedal trgovec Alojzij Papst v Št. Lenartu v Slov. goricah. — Iz Celja je odšel trgovec z železnino, Rajmund Gigler. Zima nastaja v zavednih slovenskih krajih in zato gredo!

Š Trije otroci zadušili so se v ljutomerski okolici viničarju Ig. Sterniši. Igrali so se z žepljenkami, ko so bili sami doma ter zažgali posteljo. V dimu so se zadušili.

Š Ptujski župan Orniš je jako „praktičen politik“. On prodaja premog vsem šolam mesta Ptuj in tudi za dijaški in dekliški nemški „Heim“, dalje je samo on tisti, ki sme prodajati kruh v ta dva

poslopja, v bolnico in hiralnico. Znati se mora!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. dec.

Nepotrebno ogorčenje menda vlada med koroško nemško duhovščino proti slovenskim matrikam. Pripravlja se menda v tej zadevi akcija nemških duhovnikov. Naj bi gospodje raje pazili, da se krščansko življenje med nemškimi Korošci bolj razvije, namestu da nastopajo proti slovenskim pravcam. Enakopravnost, ki jo zahtevamo od države, mora vladati tembolj v cerkvi, ki ne pozna „več“ ali „manj“ vrednih narekov in jezikov, ampak kjer so v resnici vsi enaki. To velja tudi za Koroške!

Nemško dijaštvo in Ljubljana. Zastopniki nemškega dijaštva se imeli shod, na katerem so sklenili: 1. „Karnioliji“ se zahvaljujejo za „strammes Auftreten“ auf hart umstrittenem Boden“ ter izražajo nado, da bodo društveniki za nemštvo na Kranjskem vedno odločno nastopali. 2. Nemški dijak izražajo ogorčenje, da se se slovenski dijak tako izpozabili, da nastopajo kot voditelji fanatične družali. — To je res imenitno! Ti pobje psujejo Ljubljančane z „druhaljo“, potem se pa pritožujejo, če kdo kakemu izzivajočemu buršu zbije z glave vsenemško čepico. Dalje se je sklenilo, o Bežiču sklicati na Dunaj shod vseh nemških avstrijskih univerz, na katerem se naj razpravljajo „najnujnejše vseučiliške zadeve“. Ali bi ne bilo prav, da takrat priredijo shod v Ljubljani vsi slovenski visokošolci ter se združeni s slovensko javnostjo postavijo za svoje pravice in za pravice našega naroda!

Železniška nesreča bi se bila skoraj zgodila sinoči med Ribnico in Ortnekom. Večerni vlak, ki vozi v Ljubljano, je zadel ob precejšen kamen, ki se je bil zalil na tir. Lokomotiva ga je nekaj časa porivala pred seboj, potem se je pa zataknil, in stroj je zavozil čezenj, pri čemer se je spredaj poškodoval. S tira k sreči lokomotiva ni skočila. S polurno zamudo je prišel vlak v Ljubljano.

Umrl je dne 6. dec. ob 1. popoldni črnomeljski notar dr. Julij Guštin. Prejšnji dan je bil še zdrav in je delal še ves dan v pisarni, ponoči pa je od kapi zadet izdihnil. Zapustil je več majhnih otrok. Pokojnik je bil mož mirnega značaja; zato so mu predbacivali čestokrat zagrizeni pristaši liberalne misli „klerikalizem“. Svetila mu večna luč.

Utonil. V tukajšnji nerišnici na Studencu je bil za čevljarja nastavljen Avguštin Harinski iz Vezbiž, občina Pristava na Štajerskem. Dne 22. novembra t. l. zvečer je brez sledu izginil, toliko se je pa dognalo, da je prišel tisti večer v Koliškovovo gestilno na Fužinah, tam je kupil pol litra žganja, za 40 v prekaljenega mesa in 5 cigaret. Te reči je vzel sabo in odšel. Od tega časa ga ni nihče videl. Dne 6. t. m. dopoldne so ga našli v bazarju grajskega parka v Vevčah mrtvega, pri sebi je imel uro z verižico, 54 v denarja in več ključev. Ker je tiste noč močno deževalo in je bila tema, je skoraj gotovo, da je pot zgrešil — in zašel v bajer.

Požar v Goroli. Iz Gorice pišejo, da je včeraj jutraj nastal v delavnici mizarjskega mojstra Gregorčiča ogenj, ki je isto popolnoma vpepelil. Voditelj delavnice je bil na glavi težko ranjen. Ne ve se, kako da je nastal ogenj. Skode je okoli 20.000 kron. V delavnici je delalo 20 mizarjev.

Železniški predor v Bohinju bo dozidan skoro gotovo v februarju l. 1905, nakar bo treba še zgraditi nov kanal za odtok vode, ker sedanji ne zadošča. Meseca maja prih leta bo predor prevzela državna uprava.

Župan v Pulju dr. Rizzi je odstopil. Odstopilo je tudi 19 članov občin sveta.

Učiteljska vest Za suplentko na šoli v Trebnjem je imenovana gđc. Marija Strauss iz Ljubljane.

Proti mesarjem. V občin. svetu goriškem je predlagal dr. Venier naj občina ustanovi občinsko prodajalnico mesa, ako mesarji ne znižajo cen mesa.

Zborovanje delegatov poštne pomožnih uradnikov iz cele Avstrije se je vršilo 6. t. m. na Dunaju. Shod je sklenil svoje želje izročiti v obliki peticij vsem državnoborskim strankam.

Odvetniški izpit je napravil v Trstu gospod dr. Rudolf Gruntar, rod. dom Kobarid. Novi odvetnik se nastani v Tolminu.

Nesreče. Alojziji Peterka, delavki pri premogokopu ob Savi, se je vnela obleka, ko se je grela pri peči. Nevarno opečeno so prepeljali v tukajšnjo bolnišnico. — Na Ježici je padla s hodnika Ivana Kralj ter si zlomila roko.

— Surov napad se je izvršil v Gorici v ponedeljek. Peter Hribar iz Šiške pri Ljubljani star že 74 let, in Franc Kodelja iz Vipave, sta prišla na Andrejev semenj in prenočevala v hlevu gostilne „pri zvezdi“ na trgu sv. Antona. Govorila sta o svojih zadevah. Še neki tretji je spal v hlevu. Ker ga je ježilo, da ta dva govorita, je zagrabil palico in je začel divje udrihati po njima. Kodelja je dobil po roki. Hribar pa je ranjen na glavi. Napadalec je v temi ušel.

— Z Vidca. Castni večer, katerega so priredili učiteljstvo, Vičani, Glinčani in Režnodolčanini ob priliki 40letnega službovanja g. nadučitelju Jakobu Marnu v dverani Traunove restavracije, izvršil se je v vsakem oziru impozantno. Ob napovedani uri bila je prestorna dvorana polna deputacij in domačega prebivalstva, kar nam je v najboljši dokaz priljubljenosti in dobrega razmerja med prebivalstvom in učiteljskimi slavljenecem. Vsi govorniki so soglašali v želji, naj Bog slavljenca še dolgo vrsto let ohrani zdravega in čilega!

— Umrla je na dan sv. Barbare dne 4. t. m. v Skocijanu pri Turjaku mati č. g. župnika Jakoba Merca Uršula Merc v 81. letu svoje starosti. Pogreb je bil v torek ob 8. uri.

Ljubljanske novice.

Lahak potresni sunek smo imeli v Ljubljani 6. t. m. ob 10. uri 15 m. zvečer. Včeraj smo imeli opetovano vihar.

Repertoar slovenskega gledališča Jutri v soboto vprižori se prvič v tej sezoni velika opera „Onegin“. To prekrasno delo velikega ruskega skladatelja Petra Iljiča Čajkovskega dosega je že v lanskoli sezoni kar najlepši uspeh.

Pokopali se dolgoletno Mahrovo hišino, 64 let staro Heleno Kalinšek. Pogreba so se udeležili tudi gojenci Mahrove trgovske šole.

Koncert „Društvene godbe“ vrši se jutri zvečer v „Narodni kavarni“. Začetek ob 9. uri. Vstopnina prosta.

Umrl je čevljarji mojster g. Trebar na Sv. Petra cesti.

Z nožem je sunil Jožef Jankovič, posestnikov sin iz Ilovce Adolfa Fabjana, 12 let starega posestnikovega sina v levo nogo. Dečku je začela vsled rane noga otekati ter je moral iti v deželno bolnico.

Najden denar. V prodajalni „Pri škofu“ na Pogačarjevem trgu se je našla svota denarja. Kder ga je igubil, ga dobi tam.

Pri darovanju prijeti tat V franciškanški cerkvi so prijeli pri darovanju Josipa Finka z Račne, ko je stegnil roko po denarju, da bi kradel. Prijel ga je poleg njega stoječi pater. V njegovem žepu so našli 2 kroni, v črevljih pa 5 in 40 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 9. decembra. V današnji seji državnega zbora je čitanje došlih vlog trajalo do četrta na 1. Naučni minister je odgovarjal na interpelacijo glede imenovanj na umetniški akademiji. Prvi je govoril grof Sternberg. Med njegovim govorom je neki mož prišel z galerije metati pisma na poslance. Sluge so meža, ki je skoro goovo blazen, prijeli.

Dunaj, 9. decembra. Za Sternbergom je v današnji seji državnega zbora govoril tudi dr. Kramar. Iz govora se da posneti, da so Čehi proti sedanji vladi nespravljivi. Kramar je dejal, da je vlada prava ovira ureditve parlamentarnih razmer. Vlada barranta kakor starinarji.

Dunaj, 9. dec. Situacija je za Körberja jako kritična. Tudi v prorač. odseku nima večine za ref. 69 milijonov kron. Opoziciji se je pridružila danes tudi nemška liberalna stranka, ki je z 9 proti 4 glasevi sklenila glasovati proti ref. 69 mil. K. Glasovanje bo torej že v odseku izpalo proti Körberju, a Körber iz tega še ne bo izvajal konsekvenc, ker bo počakal glasovanja v plenumu. Kako bo to glasovanje izpadlo se sedaj še ne more reči. Odsek ima danes sejo.

Dunaj, 9. decembra. Na univerzi so bile danes hrupne demonstracije nemških buršev proti rektorju, katerega burši dolže, da je prizanesljivo postopal proti iz Inomosta se vrnivšim laškim dijakom. Burši so piskali in priredili rektorju pravcato mačjo godbo. Vdrti so hoteli tudi v rektorjevo pisarno, a jim je bil namen preprečen. Končno so razbili večjezične deske v avli.

Dunaj, 9. decembra. Körber je predsednikom nadsodišč dal ukaz, naj omeje reklamne hvalisanje brezplačnega posredovanja pri sodiščih, naj se opustijo razžaljevi izrazi

pri sod. sklepah ter naj se omeje prestopki zakonitih pisarn.

Budimpešta, 9. dec. Opozicija je od klonila vabilo liberalne stranke naj sestavi listo svojih zastopnikov v odseku.

Praga, 9. decembra. Izvrševalni odbor mladočeške stranke je sklican za soboto v Prago.

Praga, 9. decembra. Pretikandidat mladočeške stranke proti dr. Baxi, mestni svetnik dr. Novak, se je ustrelil.

Gradeo, 9. dec. Morilec Küssel si je z zobmi pregrizel žile na rokah, hoteč se umoriti. Neki paznik je poizkus samoumora pravočasno opazil. Küssla so prepeljali v bolnišnico.

Opčina, 9. decembra. Pri zgradbi nove železnice so tvrdki Supančič zmanjkale velike množine lesa. Našli so precej lesa pri raznih posestnikih sosednih vasi, proti katerim se je pričela preiskava.

Belgrad, 9. decembra. Sestava Gruicevega kabineta se je ponesrečila. Tudi poznejše konference niso bile uspešne. Pričakuje se, da kralj danes razpusti skupščino.

Pariz, 9. dec. Trije poslanci, Syvetonovi prijatelji, so takoj po čudni smrti njegovi preiskali sobo, v kateri se je zadušil. Našli so dimnik peči zamašen z izvodom lista „Intransigeant“, vsled česa so se plini razširjali po sobi.

Peterburg, 9. decembra. Angleške vesti o uničenju portarturškega brodovja so čisto neresnične. Rusi so svoje vojne ladje pokrili z debelo plastjo prsti in so jih zatopili globoko v vodo, tako morejo Japanci le redkokje ladje zadeti.

Berolin, 9. nov. Iz Tokia brzojavljajo „Berliner Tageblattu“: Japonci še niso dobili severnih utrd pri Port Arturju. V tukajšnjih vojaških krogih padca Port Arturja nepričakujejo pred koncem februarja.

Peterburg, 8. decembra. Iz Vladivostoka se poroča, da so utrdbeni dela v mestu in luki končana. Posadka bode zmanjšana in cela armada, ki je bila doslej nameščena okrog Vladivostoka, odide na povelje generala Lineviča v Mandžurijo.

Peterburg, 9. decembra. V Mandžuriji se nadaljujejo boji prednjih čet.

Peterburg, 9. dec. Kapitan Kladvo trdi v „Novem Vremenu“, da so vesti o odpisani tretjega brodovja neresnične. — Brodovje potrebuje mnogo poprav, ki ne morejo biti gotove pred majem.

Kiel, 9. dec. Rušivec ledu „Jermak“ je popravljen in je odpotoval od tod.

Razglas.

Nekaj v zapuščino zmrlega gospoda Ivana Turk v Ljubljani spadajočih konj, kočij, omnibusov in konjske opreme prodajalo se bode na prostovoljni dražbi

v ponedeljek, dne 12. decembra 1904

dopoldne ob 9. uri v Ljubljani, Št. Peterska cesta št. 74.

V Ljubljani, dne 9. decembra 1904.

2640 2-1

Aleksander Hudovernik
c. kr. notar kot sodni komisar

Angeljnovi milo
Marzeljsko (belo) milo

z znamko
616 24-20

sta najbolj koristni
Štedilnimili
za hišno rabo.
Dobivate jih po špecerijških štacunah!

Pavel Seemann
izdelovatelj mila in
čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

1953 12-6

Največja izbira

blaga iz briljantov, kakor uhanov, prstanov, zapestnikov itd., velika zaloga zlatnine, kot zlatih verižic za dame in gospode koljerjev, navškov, zaponk, dalje srebrnine, kakor nastavkov, servisov za čaj, kavo, pivo in vino, posode za namizno orodje, tase, doze za sladkor, posode za sir, kompotiere, skledice za solato, dalje popolne opravne kasete za 6 do 12 oseb.

Preračunani o tem brezplačno. Dalje cerkevni predmeti, kot mašni vrčki, škroplilniki, kotlički za blagoslovljeno vodo, svetilnice, križi itd.

ADOLF WAGENPFEIL

zlatar in juvelir

Ljubljana

Priporoča svojo veliko zalogo novosti
p. n. občinstvu.

Edino zastopstvo

svetovno-znane Orivit. akcijske družbe. — Blago iz kina-srebra, Bern-dorfske, Cristofle in Würtemberške kovinske tovarne, priznane najboljše trdke za namizno orodje. — Največja izbira ženitovanjskih, krstnih, Miklavževih in božičnih daril, izvršena najnatančneje.

Ceniki zastoj. — Najnižje cene.

Izbere na zunan se hitro izvršujejo.

Menjarična delniška družba

MERCUR

L. Wellzella 10 in 13, Dunaj, 1, Strobelgasse 2.

Pojasniti v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosogi kolikor in kogače visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

134 409

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Svetovno-slovita
fotoplastiška naravna potovanja.

Ideal vseh nazornih sredstev.

Svetovno zgodov. patriotski dogodki.

Odlikovana največja zbirka sveta.

V soboto, 10. decembra 1904.

Zadnji dan razstave.

Najzanimivejša razstava:

JAPONSKO.

V nedeljo, 11. do vsrč. 17. decembra

Krasno potovanje po

slikoviti Tirolski

od sv. Antona do Bodenskega jezera.

Odprto vsak dan od 9. ure zj. do 12. in od 2. pop. do 9. zvečer.

Primerna božična in novoletna darila

v bogati izberi priporoča

265 52-48

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani.

Glavna trgovina: Prešernove ulice.

Filijalka: Glavni trg naspr. rotovža.

poleg Mestne hranilnice

Obrnite pozornost, v moji trgovini na krasne briljante v različnih oblikah na moderne prikladne reči iz eluna in pravega srebra

$\frac{1}{3}$ pod tovarniško ceno

se prodaja še ostalo novo blago, prevzeto od konkurznih mase Drogenika, posebno stenske pendel-ure, zlate in srebrne, damske in moške ure in drugo blago.

Zaloga šivalnih strojev.

Zanesljiva ura je iz tovarne „Union“.

Novost!

H. Sienkiewicz

Novost!

Rodbina Polaneških

trije zvezki (Poslovenil Podravski).

Cena brošuri K 10.—, vezano v en zvezek K 13.—, v tri zvezke K 16.—, priporoča kot primerno

božično darilo.

Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg

knjigarna.

2039 3-2

Bogata zaloga vse slovenske literature.